

[Undervisningsministeren.]

retning af de frie uddannelser. Stigende studentertal ved de frie uddannelser har naturligvis krævet øgede bevillinger, hvilket igen har formindsket mulighederne for at udbygge uddannelser med adgangsbeholdning. Man har altså fået en skæv prioritering af udbygningen til fordel for de frie uddannelser. Alligevel må man i perioder med stærke begrænsninger på udgiftsstigningerne, som for øjeblikket, konstatere, at bevillingsstigningerne ikke kan følge med de stigende studentertal. Der sker standardforringelser, der særligt rammer uddannelserne med fri adgang. Generel fastlæggelse af kapacitetsgrænser vil være en forudsætning for bevillingsmæssig ligestilling af de forskellige uddannelser og også en forudsætning for, at de berørte institutioner ved tilrettelæggelsen af uddannelserne kan disponere med større tryk og effektivitet, end det er muligt i dag.

Ved fastlæggelsen af kapacitetsgrænser ved de forskellige uddannelsesområder og institutioner må man på denne baggrund også inddrage hensynet til at opnå en rimelig undervisningsstandard med henblik på effektivisering af universitetsuddannelserne. Det pusterum med hensyn til tilgangsstigninger, der nu må forudsættes frem til begyndelsen af 80'erne, kan bl. a. udnyttes til en reel aflastning af de gamle universiteter.

Fastlæggelsen af kapacitetsgrænser for alle længerevarende videregående uddannelser tilsigtes således ikke fra regeringens side gennemført som en hurtig panikreaktion. Der må være tale om velovervejede kapacitetsgrænser baseret på arbejdsmarkedsvurderinger og hensynet til at opnå en rimelig undervisningsstandard. Der må også være tid til at samordne udbygningen af andre erhvervsuddannelsesmuligheder med forudsætningen om uændret niveau for tilgangen til de længerevarende videregående uddannelser generelt.

Regulering af tilgangen.

Fastlæggelse af kapacitetsgrænser for tilgangen til alle videregående uddannelser vil ikke nødvendigvis resultere i adgangsbeholdning ved samtlige uddannelser. Adgangsbeholdning får man først, hvis søgningsoverstiger kapacitetsgrænserne. I kølvandet på beskæftigelsesvanskeligheder for

de langvarigt uddannede vil formentlig følge en afsvækket tilbøjelighed til at søge de pågældende uddannelser. Jeg mener ikke, at det er formålstjenligt at bruge en stor del af diskussionen på, om disse selvregulerende kræfter vil være tilstrækkelige eller ej. Vi kan kun hilse det med glæde, hvis de er tilstrækkelige. Hvis de viser sig utilstrækkelige, må vi i alle tilfælde være forberedte på at gribe reguleringerne ind i udviklingen.

Det første, der må overvejes, er, hvorledes de selvregulerende kræfter kan hjælpes på vej. I folketetinget har man længe været opmærksom på, at man ved at gøre de erhvervsfaglige uddannelser for de 16-19-årige mere attraktive kunne lette presset på gymnasium og HF og hermed presset på de længerevarende videregående uddannelser. Udbygningen af de erhvervsfaglige forsøgsuddannelser inden for de nærmeste år må anses for en væsentlig forudsætning for, at man både kan sigte mod et uddannelses tilbud til alle unge og et uændret niveau for tilgangen til de længerevarende videregående uddannelser.

Såvel i helhedsplanlægningen som i Det centrale Uddannelsesråds udtalelse lægges der vægt på, at en omstrukturering af ungdomsuddannelserne med henblik på lettere skift fra studieforberevende til erhvervsforberedende uddannelse og omvendt vil muliggøre en mere smidig tilpasning mellem ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser. Højby-gruppens rapport blev oprindeligt udarbejdet med henblik på, at udviklingen inden for ungdomsuddannelserne kunne vurderes i lyset af en kommende folkeskolereform. Jeg synes, at det er et interessant aspekt, at man nu i nok så høj grad betragter ungdomsuddannelsernes strukturering i lyset af det videre uddannelsesforløb, men mener i øvrigt, at en dyberegående diskussion af ungdomsuddannelserne må afvente en kommende udtalelse fra Det centrale Uddannelsesråd om dette uddannelsesområde.

Spørgsmålet er så, om man på kort sigt kan foregribe en mere langsigtet udvikling med lettere overgang for studenter og HF'ere til erhvervsfaglig uddannelse af kortere varighed. Uddannelsesrådet har to forslag — et forslag om, at det overvejes at tilbyde (valgfri) erhvervsforberedende fag i gymnasie/HF-uddannelserne, og et forslag